

Diskreční pravomoc veřejné správy

Radislav Bražina

Podmínky ukončení předmětu

➤ Podmínkou pro úspěšné zvládnutí předmětu je:

1. příprava na semináře dle zadání vyučujícího,

2. prezentace rozboru vybraného judikátu

z oblasti diskreční pravomoci na příslušném semináři. Určení tematického zaměření prezentace bude vycházet z programu výuky.

Podmínky ukončení předmětu

- **Prezentace (rozbor judikátu)** musí být zpracován logicky, poskytovat nejprve *informaci o problematice, kterou se zvolená kauza zabývá.*
- Následuje **stručný popis vývoje kauzy**, hlavní body skutkové stránky, následně *právní stránky*, hlavní body *argumentace účastníků a posouzení soudem.*
- Následně student poskytne **vlastní hodnocení, názory, komentáře.** Vyznění může být, samozřejmě, diskuzního charakteru. Následuje **obecná diskuze.**

Podmínky ukončení předmětu

- Práce bude *ústně představena s využitím prezentace* v tematicky odpovídajícím semináři. Časový rozsah prezentace činí maximálně 8 minut.
- Student musí být schopen *reagovat na dotazy* nejen k vlastní kauze, ale také k obecným (teoretickým) základům předmětné problematiky, které budou uvedeny v úvodu či závěru prezentace.
- **POZOR! Písemná verze rozboru vybraného judikátu (postačuje vložení prezentace) bude odevzdána do Odevzdávárny v IS, a to nejpozději týden před seminářem, na kterém bude práce prezentována.**

Podmínky ukončení předmětu

3. splnění úkolů v rámci interaktivní osnovy:

- **2 krátké testy** – 10 otázek s výběrem možností správné odpovědi ověřující teoretické znalosti získané v rámci předmětu formou testu na PC následující **po 3. a 5. semináři**. U testů ověřujících teoretické znalosti je nezbytné získat alespoň 6 bodů.

Úvodní východiska

Veřejná správa je projevem výkonné moci.

Moc výkonná se uplatňuje ve vztahu k moci zákonodárné a soudní - > vázanost zákony a kontrola právnosti (zákonnosti).

Absolutní vázanost však není možná, ani žádoucí. Veřejné správě musí být dán „prostor“ pro adekvátní reakci.

Pro rozhodování veřejné správy platí, že musí chránit veřejné zájmy, což se děje v konkrétních případech diferenciovanými postupy.

Úvodní východiska

Správní uvážení není přesně definováno žádným zákonem. Je však vtěleno do řady právních předpisů a k jeho identifikaci je potřebné dospět interpretací, což způsobuje obtížnou či spornou identifikovatelnost správního uvážení při interpretaci a aplikaci příslušných právních předpisů.

Jedná se o rozhodování, které nemá jediné správné řešení.

Potřeba pružně reagovat na dynamiku vývoje bez neustálých změn zákonů

Definice správního uvážení

Správní uvážení je představováno situací, kdy se vznikem nebo existencí určitých podmínek (skutkovým stavem) nespojuje příslušné ustanovení právního předpisu nutnost nastoupení jediného možného právního následku a naopak ponechává správnímu orgánu určitý (větší či menší) prostor pro volbu určitého řešení, resp. rozhodnutí. Jedná se o činnost vědomou a záměrnou.

Správní uvážení (označování)

Uvážení bývá často spojováno i s rozhodováním soudním.

V literatuře se objevují i pojmy jako volné uvažování, správní uvažování, volné uvážení.

Správní uvážení Diskreční pravomoc

Správní uvážení bývá spojováno primárně s individuálními správními akty, diskreční pravomoc s normativními správními akty.

Správní uvážení

Primárně je však předmětem zkoumání rozhodovací proces (správní uvážení). Správní řízení je chápáno jako celek (odvolací orgán doplňuje/nahrazuje/přezkoumává? úvahu prvostupňového orgánu).

Nejedná se o čistě český fenomén (je známo i v prostředí angloamerické – *administrative discretion* i v okolních zemích – *das Ermessen, uznanie administracyjne*).

Správní uvážení

Jedná se o uvážení povinnostní a nikoliv neomezené či absolutní.

Rubem diskrečního oprávnění správního orgánu je povinnost správního orgánu volné úvahy využít (VS v Praze)

Klíčová otázka je, jak zajistit soulad mezi požadavkem na pružnost rozhodování a minimalizaci zásahů do sféry veřejných subjektivních práv adresátů veřejné správy, resp. dalšími požadavky na rozhodování v souladu s principy demokratického právního státu.

Správní uvážení

Jedná se o komplikovanou problematiku jak z pohledu zákonodárce (normotvorba), tak i správních orgánů (oblast interpretačně-aplikační).

Riziko právní nejistoty a nepředvídatelnosti rozhodování veřejné správy.

Neurčité právní pojmy

Neexistuje přesná právní definice.

Slouží rovněž tomu, aby veřejná správa mohla reagovat na konkrétní okolnosti případu a zároveň se využila i její odbornost.

Hranice mezi pojmy určitými a neurčitými není ostrá, přičemž každý právní pojem má svou míru neurčitosti
- > vykládány musí být i zdánlivě jasné pojmy.

Neurčité právní pojmy

Zákonodárce vytváří prostor, aby veřejná správa mohla zhodnotit, zda konkrétní situace spadá do rozsahu neurčitého pojmu.

Za situace, kdy správní orgán má za to, že daná situace spadá pod rozsah neurčitého pojmu, musí dále postupovat tak, jak předpokládá příslušná právní norma.

Může se jednat o podstatná jména, přídavná jména i slovesa.

Nadužívání zejména odborných pojmů však způsobuje problémy.

Neurčité právní pojmy

Z hlediska jasnosti právní úpravy je potřebné, aby občan mohl podle právního předpisu korigovat své chování a v případě potřeby, na základě odborné rady předvídat důsledky, které může jeho činnost vyvolat.

Zásada *ignorantia iuris neminem excusat*.

Nemají být součástí sankce.

Správní uvážení a neurčité právní pojmy

Podobný účel.

Neurčitý pojem je spojen především ve stádiích předcházejícím vydání rozhodnutí, správní uvážení je spojeno ve vztahu k vlastnímu rozhodnutí (v rozhodovacím stádiu).

Mohou se setkat v jedné normě.

Správní uvážení a neurčité právní pojmy

Pro oba instituty jsou spojeny s požadavkem na řádné odůvodnění.

Na rozdíl od omezeného soudního přezkumu správního uvážení (§ 78 odst. 1 druhá věta s. ř. s.), výklad neurčitého právního pojmu a jeho aplikace na konkrétní skutkový stav jsou v souladu s § 75 s. ř. s. plně ameritorně přezkoumatelné soudem.

Definujte obsah následujících pojmů

Veřejný zájem, veřejný pořádek, přiměřená lhůta, množství větší než malé, zdravé životní podmínky, případ hodný zvláštního zřetel.

Je žádoucí uvádět v zákonech definice neurčitých právních pojmů? Jak postupovat, pokud různé předpisy definují stejný pojem odlišně?

Jaká je role judikatury, resp. podzákonné normotvorby?

Veřejná subjektivní práva

Práva na zdržení se zásahů ze strany veřejné správy.

Práva na plnění od veřejné správy.

Práva stanovující účast osob na veřejné správě.

Veřejné subjektivní právo je někdy chápáno jako nárok – u něj je v zásadě vyloučeno správní uvážení.

Veřejná subjektivní práva

Můžeme uvažovat o veřejných subjektivních právech spadajících do sféry základních práv a svobod a dále o „ostatních“ právech.

Ochrany požívají všechna veřejná subjektivní práva – značný význam soudní kontroly (čl. 36 odst. 2 LZPS), ale i dalších „kontrolorů“.

Správní uvážení

Je navázáno na jednotlivé formy činnosti veřejné správy.

Uvážení jednání

Uvážení obsahu

Problematika vhodných termínů

- může, je oprávněn, rozhoduje, ...

Správní uvážení prakticky

Sledujte pozorně následující [video](#) z hlediska využití správního uvážení.

Jedná se zde o správní uvážení? S jakou formou činnosti je spojeno? Jaké zásady se zde uplatní?

Donucovacími prostředky jsou

a) hmaty, chvaty, údery a kopy, b) slzotvorný, elektrický nebo jiný obdobně dočasně zneschopňující prostředek, c) obušek a jiný úderný prostředek, d) vrhací prostředek mající povahu střelné zbraně podle jiného právního předpisu s dočasně zneschopňujícími účinky, e) vrhací prostředek, který nemá povahu zbraně podle § 56 odst. 5, f) zastavovací pás, zahrazení cesty vozidlem a jiný prostředek k násilnému zastavení vozidla nebo zabránění odjezdu vozidla, g) vytlačování vozidlem, h) vytlačování štítem, i) vytlačování koněm, j) služební pes, k) vodní stříkač, l) zásahová výbuška, m) úder střelnou zbraní, n) hrozba namířenou střelnou zbraní, o) varovný výstřel, p) pouta, q) prostředek k zamezení prostorové orientace.

V jakém významu jsou zde využita slovesa?

Orgány obce a kraje vykonávají působnost ve věcech územního plánování podle tohoto zákona jako působnost přenesenou, nestanoví-li zákon, že o věci **rozhoduje** zastupitelstvo obce nebo kraje.

O výjimce z obecných požadavků na využívání území při pořizování územního plánu a regulačního plánu **rozhoduje** příslušný pořizovatel.

Správce daně povolí ze závažného důvodu navrácení lhůty stanovené daňovým zákonem nebo správcem daně v předešlý stav, pokud před podáním žádosti lhůta již uplynula, a nově **stanoví** den jejího uplynutí.

Místní a přechodnou úpravu provozu na pozemních komunikacích a užití zařízení pro provozní informace **stanoví**

a) na dálnici ministerstvo,

b) na silnici I. třídy krajský úřad, ...

Na žádost daňového subjektu **stanoví** správce daně přiměřenou lhůtu, ve které se může daňový subjekt vyjádřit k výsledku kontrolního zjištění a navrhnout jeho doplnění.

Stavební úřad **je oprávněn** ve veřejném zájmu

a) provádět kontrolní prohlídky stavby,

b) nařizovat neodkladné odstranění stavby,

c) nařizovat nutné zabezpečovací práce na stavbě, ...

Příslušný správní orgán **může** usnesením dožádat podřízený nebo nadřízený správní orgán anebo jiný věcně příslušný správní orgán (dále jen "dožádaný správní orgán") o provedení úkonu, který by sám mohl provést jen s obtížemi nebo s neúčelnými náklady anebo který by nemohl provést vůbec.